

Et pusterom

DIAKONHJEMMET
MEDITASJONSHEFTE NR.39

FINN VEIEN, ENGEL

Den grønne glassveggen i kirken har fått tittelen «Himmelstigen». Et bilde av en eldgammel eik inspirerte kunstneren, Laila Kongevold, til å lage dette verket som strekker seg to veier – oppover mot en himmel, nedover mot røttene.

I 1. mosebok hører vi om Jakobs drøm: «Han så en stige som var reist på jorden og nådde til himmelen. Og se, Guds engler steg opp og ned på den.» (1 Mos 28:12).

Mer enn to tusen år senere skrev Kari Bremnes teksten «Finn veien, engel». En bønn som kan assosieres med motivet i jakobsdrømmen: «Finn veien, engel. Du har funnet den før!» Kom tilbake! Ikke la oss være alene i alt det vonde og smertefulle vi står i. En bønn som mer enn noen annen er aktuell på et sykehus og i en verden der mye kjennes mørkt.

«Himmelstigen» er ikke et tradisjonelt julemotiv. Likevel kan den være nettopp det. For jul handler om inkarnasjon, om at Gud ble menneske i kjøtt og blod: At han kom og ble et barn. At han kom og ble et menneske blant oss. At han steg helt inn i vår hverdag.

Den kristne julen handler om at Gud fant veien fra en himmel vi ikke kjenner, til en jord vi kjenner så alt for godt. En jord der mye er vakkert og godt, men der også døden råder i form av alt som bryter ned – krig, fattigdom, sykdom og truende klimakatastrofer. Med en Gud som har kjent alt dette i en menneskekropp, har vi fått et sted å henvende oss med vår takk, med vår fortvilelse og med våre håp: Ingen er lenger alene på jorden.

Diakonhjemmets sykehuskirke er en kirke med tydelige kristne markører. Men behovet for å henvende seg til noe utenfor oss selv begrenser seg ikke til en kristen livsforståelse. Bønn kan ha mange former, og håp kan ha mange navn, enten det er knyttet til noe som er større enn oss selv, eller noe som er mer konkret og hverdagslig.

Uansett hvor du plasserer deg i dette bildet, er det vårt ønske at det skal være rom for deg, og for alle menneskers bønner og håp her i sykehuskirken. Vi ønsker deg velkommen til å bruke rommet slik det er naturlig for deg. Dersom det passer for deg, kan du låne ordene til Kari Bremnes:

Finn veien, engel. Du har funnet den før. Æ skal spille musikk her. Æ skal åpne en dør.

Æ skal være tålmodig. Æ skal sette ut lys. Men æ tror du skal komme snart.

Finn veien engel. Du har funnet den før.

AV AUD IRENE SVARTVASMO

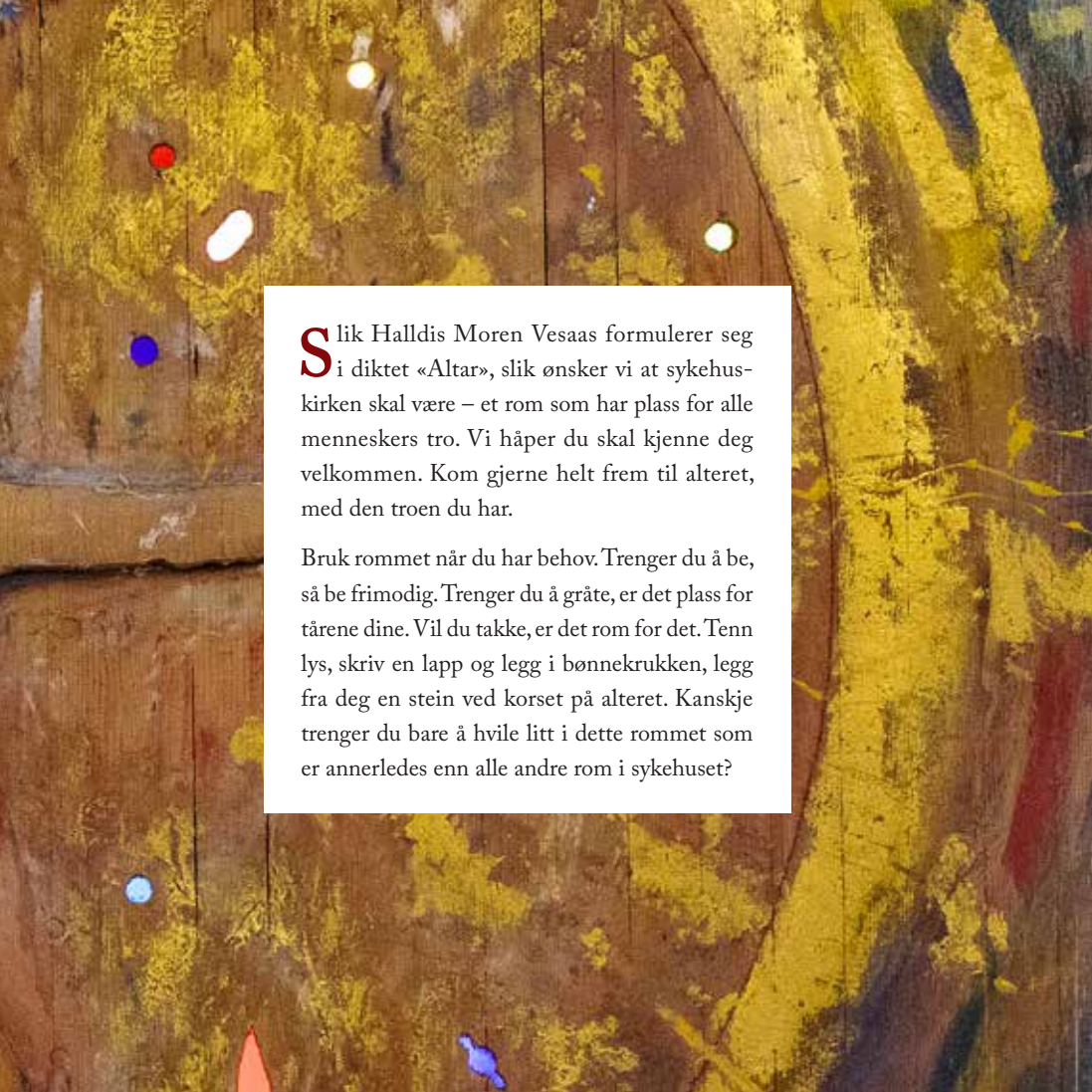
«ALTAR» | HALLDIS MOREN VESAAS
Lykkelige hender 1936

Her er eit helga altar
for alle som ønskjer å be.
Mange har søkt inntil det
og tagale bøygt sitt kne.
Vi óg kjem framåt med hjartet fullt
og snur oss den same lei.
Vi vil berre ønskje for alle som ber:
Å Gud, ver til for dei!

Dei må ikkje tru på deg fáfengt.
Gjev deira voner held.
Gjev dei må finne dei kjære som kvarv
i dødens djupe kveld.
Gjev han er til, den freden
dei vonar å nå til slutt,
femnast av den må alle dei
som bad om det sårt og trutt.
Ja der må vere ei open dør
for alle som heim vil snu!

Hjartet er fullt av bønn i kveld
for alle menneskes tru!

Slik Halldis Moren Vesaas formulerer seg i diktet «Altar», slik ønsker vi at sykehuskirken skal være – et rom som har plass for alle menneskers tro. Vi håper du skal kjenne deg velkommen. Kom gjerne helt frem til alteret, med den troen du har.

Bruk rommet når du har behov. Trenger du å be, så be frimodig. Trenger du å gråte, er det plass for tårene dine. Vil du takke, er det rom for det. Tenn lys, skriv en lapp og legg i bønnekrukken, legg fra deg en stein ved korset på alteret. Kanskje trenger du bare å hvile litt i dette rommet som er annerledes enn alle andre rom i sykehuset?

NY KIRKE PÅ NYTT STED

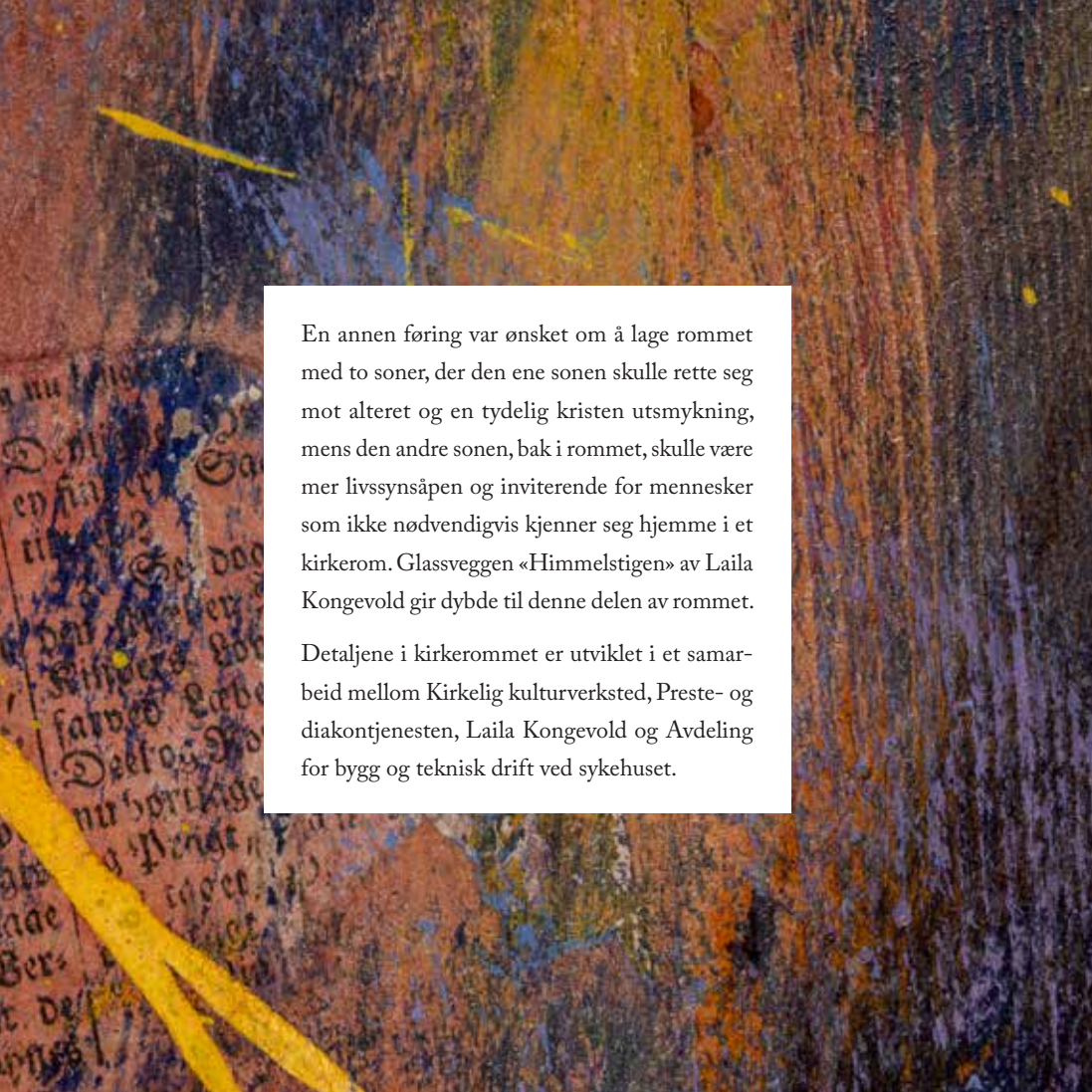
Sykehuskirken har fått en ny plassering. Kirken er nå plassert midt i «hovedgata», i glassgangen, selve hovedpulsåren inn mot pasientbehandling og alle sentrale funksjoner på sykehuset. I enden av den samme gangen ligger også Stillerommet, et rom hvor viktige symboler for flere trossamfunn er lett tilgjengelig.

Tidlig i arbeidet med den nye sykehuskirken ble det klart at vi ønsket å flytte Gunnar Torvunds altertavle fra gravkapellet og inn i det nye kirkerommet. Det ble førende for farge- og materialvalg.

...orhaas
...odig Saar
...ed! torne-
...Spot
...sm
...ig
...ilbedet
...ha hontve
...lter hiertelig
...vo- torde
...a- l- Dnfi
...fig m
...parald
...no

En annen føring var ønsket om å lage rommet med to soner, der den ene sonen skulle rette seg mot alteret og en tydelig kristen utsmykning, mens den andre sonen, bak i rommet, skulle være mer livssynsåpen og inviterende for mennesker som ikke nødvendigvis kjenner seg hjemme i et kirkerom. Glassveggen «Himmelstigen» av Laila Kongevold gir dybde til denne delen av rommet.

Detaljene i kirkerommet er utviklet i et samarbeid mellom Kirkelig kulturverksted, Preste- og diakontjenesten, Laila Kongevold og Avdeling for bygg og teknisk drift ved sykehuset.

TEGN PÅ AT KIRKEN ER I BRUK

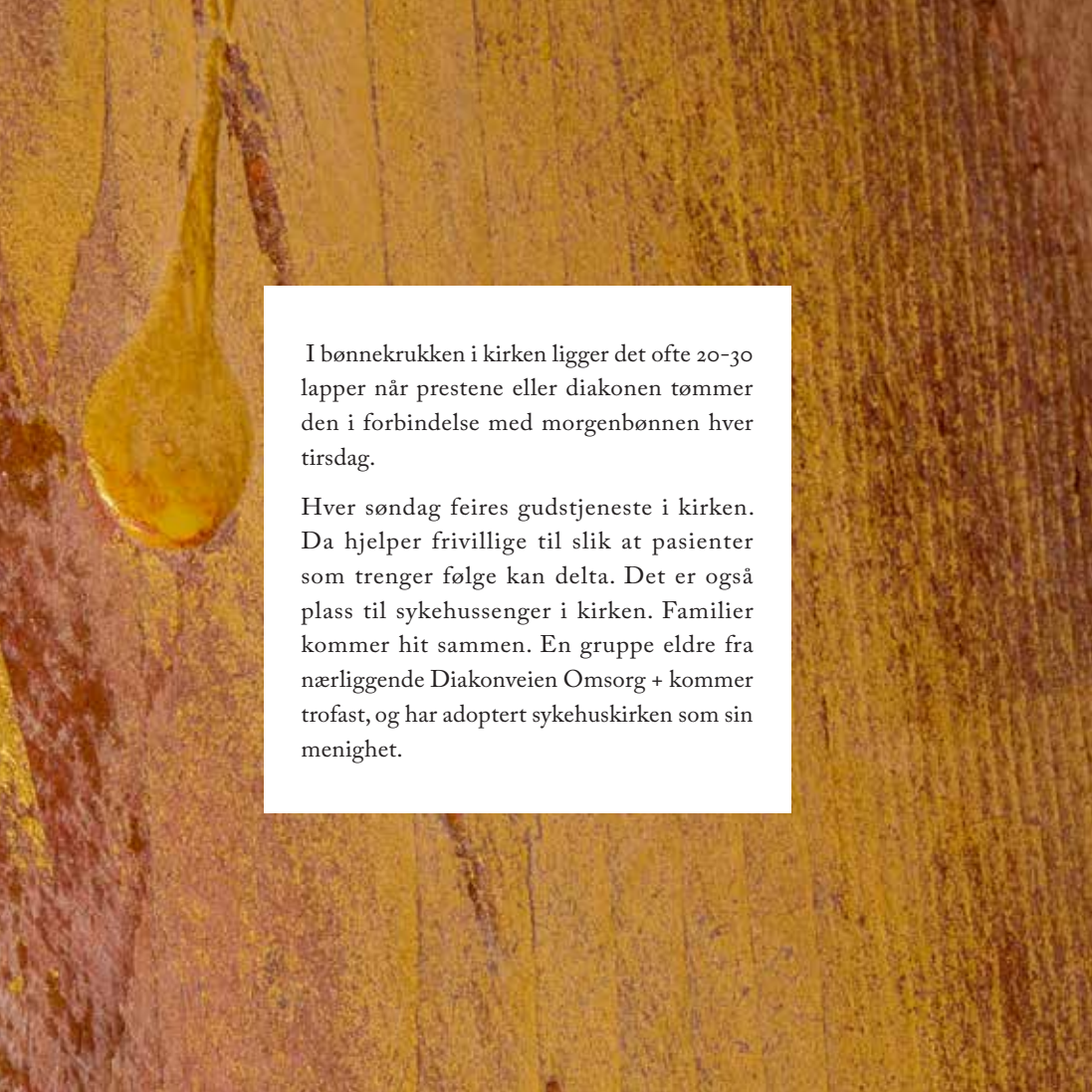
Stadig blir nye lys tent i lysgloben. Ofte har noen flyttet en liten stein på alteret eller lagt en ny lapp i krukken.

Mange pasienter setter seg her en stund for å forberede seg mentalt til en undersøkelse. Pårørende tar en pause fra det de står i. Ansatte tenner et lys i løpet av arbeidsdagen, eller tar en pause her hvor de legger fra seg det de har stått i gjennom vaktene.

Bunken av nye bønnelapper hver uke er et tydelig tegn på at kirken dekker mange og ulike behov.

A close-up photograph of a wooden spoon lying on a wooden surface. The wood grain is prominent, showing various shades of brown and tan. The spoon is positioned vertically on the left side of the frame, with its handle extending upwards and its bowl pointing downwards. The lighting is warm, highlighting the texture of the wood.

I bønnekrukken i kirken ligger det ofte 20-30 lapper når prestene eller diakonen tømmer den i forbindelse med morgenbønnen hver tirsdag.

Hver søndag feires gudstjeneste i kirken. Da hjelper frivillige til slik at pasienter som trenger følge kan delta. Det er også plass til sykehussenger i kirken. Familier kommer hit sammen. En gruppe eldre fra nærliggende Diakonveien Omsorg + kommer trofast, og har adoptert sykehuskirken som sin menighet.

INGUNN MOSER
ADM.DIREKTØR | FORSTANDER

VÅRT BANKENDE HJERTE ER ÅPENT FOR ALLE

Den nye, vakre sykehuskirken er som et bankende hjerte sentralt plassert i sykehusets transportårer og et døgnåpent gjestfritt rom, hvor alle er velkomne, uansett tro og behov.

Den er bygget med kjærlighet i en ny fløy på tre etasjer. Her samles radiologiske tjenester i øverste etasje med glasstak mot himmelen, mens underetasjen tilbyr en forbedret ventesone og besøkskafé for pasienter, pårørende og ansatte.

Og i midten kirkerommet, med rom for å bare være. Rom for å puste og hvile. Rom for å ta et skritt til siden. Rom for å åpne oss for det hellige. Rom for å være sammen. Rom for hele livet – trygt for alle.

Det er ikke nytt at kirkerom er åpne for alle som finner veien dit. Men det livssynsåpne samfunnet er fortsatt ungt. Vi må fortsatt utforske hva det betyr og hvordan vi kan dyrke menneskeverdet på en inkluderende og ikke-polariserende måte.

Vi har utsmykket kirkerommet med kunstverk og symboler som viser at vi tror på verdien av å tydeliggjøre vår institusjons ståsted. Samtidig som vi gjestfritt åpner oss for andre.

Nå nærmer vi oss jul. Vi venter på Guds barnet, midt i vår verden. Født i en stall og flyktning innen få dager. I fjor ble julen avlyst i Palestina. Bildene av en tom krybbe i ruinene sitter fortsatt på netthinnen. Og siden har lidelsene og ødeleggelsene bare tiltatt der og i ulike deler av verden.

Det minner oss om alle som mangler trygge rom, om de som er fordrevet og på flukt, og om vårt ansvar for verden.

Vi venter på fred og på at Gudsriket skal bryte gjennom. Når vi får øye på de små glassfeltene i altertavlen i den nye sykehuskirken, ser vi hvordan lyset skinner gjennom og inn til oss.

Velsignet jul!

GUNNAR TORVUND (1948-2019) var billedhugger og kunstner, bror av lyrikeren Helge Torvund. Han har laget altertavlen som nå henger i sykehuskirken. Denne var tidligere plassert i gravkapellet, men man ønsket å løfte et av sykehusets fineste verk mer fram i lyset, til glede for flere.

Torvund har laget en rekke altertavler i norske kirker. Han har også utformet alterskulpturen i Diakonhjemmet kapell, og altertavlen «Mange rom» i Sagenehjemmet kapell.

Torvund samarbeidet med Kirkelig Kulturverksted i mange år og i sitt minneord om den allsidige kunstneren oppsummerer de hans livsverk:

«Gunnar Torvund lagde kunst som berørte gjennom sin poetiske tilnærming til alt han jobbet med. Han lagde vakre, underfundige og ettertenksomme verk.

Han var en mester i sammensetningen av materialer i sine skulpturer, ofte uvante og hverdagslige, men han hevet dem opp og inn i fortellinger hvor de fikk ny betydning og uttrykk. Han lagde sitt eget billedspråk i skildringen av livets mange sider der alvor og humor, mørket og lyset hadde plass.

Han sluttet aldri å overraske, noe som også kommer til uttrykk i hans både vakre og utfordrende kirkeutmykninger».

TERJE HOPE er interiørarkitekt og møbeldesigner og har utformet alteret i kapellet.

Han har markert seg som møbeldesigner for en rekke møbelfabrikker, men har også designet møbler og interiør i en rekke kirker, som Mortensrud kirke i Oslo og St. Johannes kapell på Nordkapp.

Han har også vært involvert i utsmykningen av Diakonhjemmet kapell.

«HIMMELSTIGEN» heter kunstverket som utgjør glassveggen ved inngangen til sykehuskirken. Kunstneren Laila Kongevold sier det har vært veldig interessant å jobbe med keramisk fotoprint på glass.

– Ett fotografi er utgangspunktet for den digitale mosaikken som fyller veggen. Motivet er hentet fra et gammelt mosegrodd eiketre på Hvaler. Stammen, løvverket og vekstene strekker seg mot lyset. Jeg ville lage et mønster som både er kaotisk og ordnet. Det er litt som å se inn i et kaleidoskop der tilfeldighetene rår, men ser du nøye etter, så vil du kanskje oppdage selve fotoutsnittet «Himmelstigen» er bygget opp av? forteller Kongevold.

Hun arbeider med installasjoner i ulike materialer og teknikker, og hennes verksted i Fredrikstad bærer preg av det. – Det er ofte slik jeg arbeider. Henter med meg ting fra naturen eller brukbutikker, ser på form og farge, bearbeider noe og ser etter sammenhenger.

Hennes installasjoner består ofte av en samling objekter, gjerne kombinert med lyd, video eller lukt. – Jeg forsøker å skape et opplevelsrom der jeg tematisk kretser rundt menneskenes og sivilisasjonens sårbarhet, sier Kongevold.

Kongevold har arbeidet med flere kunstprosjekter i offentlige rom, blant annet Krigsseilernes minnesmerke i Bergen, Campus på Universitetet i Stavanger, og høsten 2023 var Kongevold første gjestekunstner i programmet REAL kunst ved Universitetet i Oslo med prosjektet «Sola i sola».

Kongevold har også fått oppdraget med å utforme en døpefont og en ny skulptur for tenning av lys i sykehuskirken. Disse kommer på plass i løpet av våren 2025.

PRESTE- OG DIAKONTJENESTEN VED DIAKONHJEMMET SYKEHUS:

Diakonhjemmet sykehus har tre prester og én diakon. De har vakttjeneste døgnet rundt og bistår pasienter, pårørende og ansatte.

Preste- og diakontjenesten koordinerer også arbeidet med sykehusets frivillige og leder den unike ordningen med diakonisykepleiere på sengepostene.

RESSURSTEAM FOR ULIKE TRO- OG LIVSSYN

Diakonhjemmet sykehus ønsker å møte alle mennesker med respekt, uavhengig av livssyn. Vi har derfor et formelt samarbeid med samtalepartnere knyttet til Avdeling for samhandling, helsekompetanse og likeverdige helsetjenester ved Oslo Universitetssykehus.

Samtalepartnerne er et ressursteam med representanter for ulike tro- og livssyn. De kommer på tilkalling til sykehuset, og de dekker mange ulike livssyn og religioner, blant annet Human-Etisk Forbund, Islam, Buddhismen og Hinduismen.

MAI 2020: Sykehuskirken må flytte fra det stedet den har ligget i mer enn 50 år.

NOVEMBER 2020: Det etableres kontakt med Kirkelig kulturverksted, Berit Hunnestad og Terje Hope, som tar på seg å skape det midlertidige kirkerommet. De var i sin tid med på å fornye den gamle sykehuskirken for 30 år siden.

FEBRUAR 2021: Nytt midlertidig rom står ferdig og sykehuskirken flytter til hovedinngangen. Det ga spennende erfaringer. Kirkerommet ble nå betydelig mer brukt. I løpet av en uke var mange pasienter, pårørende og ansatte innom. De tre årene kirken lå ved hovedinngangen ble det tent 5000 telys i året.

JUNI 2021: Begynner arbeidet med å planlegge utsmykning, innredning og innretning av den nye sykehuskirken i G-fløy. Kirkelig kulturverksted ved Berit Hunnestad og Terje Hope er med i forprosjektet og kunstneren Laila Kongevold trekkes tidlig inn i prosessen.

SEPTEMBER 2024: Første gudstjeneste i anledning bispevisitas til Diakonhjemmet 4. september 2024.

NOVEMBER 2024: Biskop Kari Veiteberg innviet sykehuskirken 8. november 2024.

TRENGER DU NOEN Å SNAKKE MED?

PASIENT, PÅRØRENDE ELLER ANSATT VED DIAKONHJEMMET SYKEHUS:

Preste- og diakonitjenesten er døgnbemannet og kan kontaktes via hovedresepsjonen på tlf. 22 45 15 00.

DIREKTE KONTAKTPERSONER:

Aud Irene Svartvasmo:

aud.i.svartvasmo@diakonsyk.no

Roald Oulie Eskildsen:

RoaldOulie.eskildsen@diakonsyk.no

Kjersti Haug Håland:

kjersti.haland@diakonsyk.no

Gudmund J. Wisløff:

gudmundjohnsen.wisloff@diakonsyk.no

Ønsker du en samtalepartner fra et annet tro- eller livssynssamfunn eller Human-

Etisk forbund, kan preste/tenesten for inneliggende pasienter formidle kontakt med «Samtalepartnere for tro og livssyn» ved Oslo Universitetssykehus.

FOR BRUKERE/PÅRØRENDE VED VÅRE SYKEHJEM (DIAKONHJEMMET OMSORG):

Kontakt virksomheten for å bli satt i forbindelse med en prest eller diakon, eller spør en ansatt om hjelp til å kontakte sykehjemsprest Sindre Skeie.

STUDENTER/ANSATTE VED VID VITENSKAPELIGE HØGSKOLE:

STUDIESTED OSLO:

Studentdiakon og -prest Elisabeth Nilsen Aas:

tlf. 45 87 72 33, epost: elisabeth.aas@vid.no

STUDIESTED STAVANGER:

Studentprest Ine Linn Marthinsen:

tlf. 90 19 31 70, epost: ine.marthinsen@vid.no

STUDIESTED BERGEN:

Studentprest Kristin Lødøen Hope:

tlf. 40 43 37 99, epost: kristin.hope@vid.no

MEDITASJONSHEFTE NR. 39

DIAKONHJEMMETS MEDITASJONSHEFTE NR. 39
– ADVENT 2024

Siden 2004 har Diakonhjemmet utgitt meditasjonshefter til advent og påske. Heftet skal inspirere til refleksjon rundt kirkelige høytider.

REDAKSJON:

Aud Irene Svartvasmo, Diakonhjemmet sykehus
Elisabeth Nilsen Aas, VID vitenskapelige høyskole
Rita Mohn Christophersen, Diakonveien Omsorg+
Pål A. Berg, Diakonhjemmet Stiftelse (LEDER)

FOTO: Pål A. Berg

DESIGN: Blæst design

DIGITAL VERSJON: www.diakonhjemmet.no

BESTILLING AV FLERE HEFTER:
stiftelsen@diakonhjemmet.no

TRYKK: Rolf Ottesen AS | Opplag: 4500

Diakonhjemmet

Diakonhjemmet
Sykehus

Diakonhjemmet
Omsorg

FAGSKOLEN
DIAKONOVA

VID